

Madrid, 16 de desembre de 1954

JOAN MERCADER RIBA

Dr. J. Vicens Vives
Barcelona

Distingit amic:

El dilluns vaig rebre per fi, el num. 7 de l'Índex, amb la seva introducció sintètica. Vaig llegir-lo depressa, encurosit, i a la tarda em vaig fer dur al Zurita, a fi de captar algunes impressions. Només vaig poder parlar amb el Dr. Rumeu, però ja n'hi va haver prou, perquè els altres dubto que m' n'haguéssin dit res, vistes com estan les coses.

El Dr. Rumeu va mostrar-se aquesta vegada el màxim objectiu que d'ell hom pot esperar. Coincideix força amb Vostè en la majoria dels extrems, àdhuc els referents a l'excesiva rigidesa dels quadres del Consell, que ha estat semblant el punt en què la crítica de Vostè ha disgustat fortament als srs. de la Torre i Amàzar, sobre tot el primer. Els termes usats (burocratització, etc) els han semblat a voltes imprecisos al seu exacte pensament, i això fa que en el fons hom hi vegi un atac contra el Consell, precisament en els moments en que aquest es troba assetjat pel Ministeri, que és ja "l'enemic". Aquesta inoportunitat (o oportunitat, segons com es miri) del seu treball, fa que el Consell es trobi en mala situació per a replicar a les objeccions suscitades, i àdhuc, recollir-les. La iniciativa en aquest cas, correspon al Ministre i a la seva cohort. ¿No trobarà el sr. Ruiz Jiménez en el seu article un pretext magnífic per a hostilitzar un cop més l'Administració Ibàñez Martín?

Un altre punt que ha molestat molt als indicats srs. és la sollicitud de Vostè a favor de l'Institut d'Estudis Catalans = No ^{no}prenent-la com a tal, sino també pel fet de fer-la ara; amb això vé a comprometre un cop més la gestió del Sr. I-

bàñez, que s'oposà -tots ho sabem- a la resolució del cas Institut durant el seu Ministeri.

De totes maneres jo em permeto preguntar-me si aquest joc, cara el Ministre actual i els seus, haurà de resoldre res d'eficaç en l'afer que ens interessa. Jo em temo que no en surti més que una exchacerbació de les respectives posicions, sense que res de positiu s'obtingui. Altrament Vostè ha enfocat la situació prenent per norma els estudis històrics, que són els que més tenim a la mà. I jo no sé si tots els altres estudis s'hi presten a aquesta vinculació pretesa a la Universitat, sobre tot molts dels de Ciències aplicades, que desconexem pràcticament. Per altra part jo m'escraixeixo de pensar què serien els estudis geogràfics a Capalunya, si s'haguéssin hagut de muntar damunt de la Universitat, i no en el Consell ?

En termes generals crec però, que Vostè té raó, i que amb aquesta descentralització de la investigació científica tots hi guanyaríem. En aquest sentit no és estrany que els srs. la Torre i Alcàzar s'hagin molestat, perquè el tret fa l'efecte que va per a ells, i les administracions que detenten. El preveinc que en el disgust dels dos hi han entrat actituds retrospectives de Vostè (que jo mig-ignoro) i que ara ^{els} es queixen de la seva falta de gratitud.

La meua intervenció en aquest cas, no té raó d'ésser, segons vaig veure desseguit, puix que la meua autoritat ~~en el cas~~ és notòriament nul·la. Vostè veurà si li cal emprendre una acció "sedant" envers aquests senyors...

Aquestes són les més greus reaccions que ha provocat el seu article. Les altres (el tò magistral insoportable, que ens alabem nosaltres/mateixos, etc, etc.) crec és millor no fer-ne cas. En primer lloc, perquè l'autoritat en judicar i apreciar tot un moviment historiogràfic no vé d'un càrrec adient, ni tampoc del fet d'ésser una figura "consagrada" (rarament aquestes persones s'entreguen a aquesta missió), sino que es conquista, es guanya quan un se'n mostra capaç: I en aquest cas jo li garanteixo que la posició l'ha obtinguda; per molt que hom ^{ca} critiqui, la visió general donada per Vostè ^{vo} podrà superar-la ningú per ara. Jo li'n feli-

JOAN MERCADER RIBA

cito, i també ho faran segurament tots aquells que no tinguin prejudicis. D'altra banda això de que ens alabem (de fet és la cita, que potser convindria atenuar per sistema, malgrat hi sortim una mica perdent), després de la lectura de "La Escuela de Historia Moderna" de la srta. Montañez, publicada a ARBOR num 108, veig que ens hi veurem obligats, donada la ignorància -no sé si fingida o real- de la feina nostra a Barcelona, que semblen manifestar els cercles oficials del Consell.

Vaig anar al Palau Reial. La srta Esmeralda Gijón, subdirectora de la Biblioteca, amb la qual vaig parlar, s'encarregaria amb molt gust de buscar les il·lustracions per a la Història Social, sempre que se la informi degudament. Crec igualment que l'Editorial Teide l'hauria d'enviar una carta amb detallades instruccions i les condicions ofertes. Per la meva part, tant a la Biblioteca de Palau, com a la Nacional (a la srta. Pàez) em comprometo a orientar i vigilar la feina, in pic l'acord d'emprendre-la s'hagi formalment establert.

Li envio 2 recensions, de les encarregades, per a l'Índex. I una nota bibliogràfica que he demanat al sr. Perpinyà Grau, d'un seu llibre, recentment publicat.

Jo romandré a Madrid fins passat el Nadal, ja que el desenguixament del peu no em permet de moure'm d'aquesta capital abans, com voldria. En passar per Barcelona, després, procuraré telefonar-lo per veure si podem parlar. Sino ja tindriem temps passades les vacances, car jo penso perllongar les meves ~~at~~ fins el 15 de gener.

Rebi una afectuosa salutació del seu amic i s.s.

